

Japke-d. Bouma

schrijft wekelijks over de taal die ze om zich heen hoort. Deze week: een ode aan de taal van Heel Holland Bakt

Dit is de taal van 'Heel Holland Bakt'

Als Nederlanders érgens massaal voor aan de buis kluisteren, dan is het wel voor *Heel Holland Bakt*, de Nederlandse versie van het Britse bakkersprogramma *The Great British Bake Off*. Het zal de tantaluskwelling zijn - kijken naar bergen chocola en slagroom maar je kan het niet pakken - de gezelligheid, de virtuositeit van de bakkers, maar vlak ook de taal niet uit. Want na al die seizoenen is tussen de taartjes, de cakejes, de soezen, de broodjes en de spritsen een heel eigen vocabulaire ontstaan waaraan ik me in ieder geval graag laaf. Daarom een ode aan de taal van *Heel Holland Bakt* van dit seizoen. Ter ere van de finale, zondag.

Inschieten, schiften en crèmepjes. Bakkers hebben dus ook hun eigen jargon! Ik wist het niet, maar „inschieten” blijkt bijvoorbeeld „in de oven zetten” te betekenen, spijs maak je niet, die „draai” en iets kan „in de schift schieten”. Erg fijn dat er ook weer van alles werd „uitgerold” dit seizoen. Dat gebeurt ook op allerlei kantoren in Nederland, met pilots, concepten en nieuwe producten, maar in *Heel Holland Bakt* gebeurt dat letterlijk met marsepein en deeg - eindelijk.

Laagjes, strak en beeldschoon. Ik ken niemand die zo genietend kan praten over baksels als jurylid Janny van der Heijden. Zo zijn taartjes „beeldschoon”, „verrukkelijk”, heeft biscuit „mooie laagjes”, soms „een krokantje”, kan bavarois „een prettig mondgevoel” hebben en is er vaak „heel mooi strak gewerkt”. Zodra Janny iets zegt, schuif ik altijd een moorkop naar binnen, anders haal ik het niet.

De taal van de mislukking, altijd mooi. Zo zei kandidaat Hans: „Als je twee scheve lagen op elkaar plakt, heb je ook een rechte”, zei jurylid Robèrt van Beckhoven: „Ik vind hem van verre mooier dan van dichtbij” en zei kandidaat Nico: „Ik had niet verwacht dat het ook echt geproefd zou worden.”

Begrippen. De „meesterbakker” is al een begrip geworden bij ons thuis (de winnaar van de week), maar ook de „blinde jurering” doen we dagelijks met onze boterhammen en we spreken al over „de tent” als we het over onze keuken hebben (waarom is het programma eigenlijk in een tent?!), zo roep ik elke keer als de regen onder de flappen in de baksels slaat). Ook mooi: de „eigen twist” die er aan traditionele baksels geven wordt. Niet hun eigen invulling, of hun eigen idee, nee, hun eigen twist. Waarom? Tja. Dat is Heel Holland Baktaal.

Porno. Ik zal wel weer niet volwassen genoeg zijn, maar hallo zeg, wat een dubbelzinnigheden elke week weer! Ik ben maar gestopt met noteren na: „Is die van jou ook zo heet?”, „Ik hoop dat hij op tijd opstijft”, „Hij is te hard om te spuiten”, „Je moet hard in de zak knijpen, anders komt er niets uit”, „Ik heb nog nooit iemand met zo'n spuit in de weer gezien” en „Je hebt een mooie rechte naad aan de onderkant”. Maar de mooiste kwam van Janny: „Je Eiffeltoren is heel lekker, Gwenn. Mooi formaat, ook.”

Kandidaat Hans is waar het taal betreft, een buitencategorie dit seizoen met uitspraken als „vijf kandidaten zijn er al afgevallen, maar ik ben alleen maar aangekomen”, „dit is geen taart voor mensen die niet van E-nummers houden” en „je moet lief zijn voor je deegje, teder”. Maar zijn mooiste uitspraak was toch wel: „Ik zou niet weten wat ik zou moeten als het programma straks is afgelopen.” Dat vragen wij ons ook af, Hans.

Dat vragen wij ons ook af.

Taaltips op @Japked via Twitter.

Le Lac Servière, L'Auvergne, France

Vue sur les Alpes Bernoises, Vue des Alpes, Suisse

Wat stond er vroeger altijd op een ansichtkaart?

GROETJES UIT... Er moest een rood element op ansichtkaarten, het liefst een autootje.

Door onze redacteur **Martine Kamsma**

Laatst fietste Sonja van Hamel door het centrum van Den Haag. Bij het Buitenhof, precies bij de bocht, dacht ze zo in de rode autootje was hier! Alsof ze zo in de oude ansichtkaart dook waarop een parmantig rood Kevertje langs de hofvijver rijdt. Ineens was ze in die wereld waarin de luchten altijd blauw zijn en de geraniums altijd bloeien.

Sonja van Hamel (1971) is begonnen met haar verzameling 'ansichtkaarten met rode autootjes' nadat ze een zigzagkaart van de Afsluitdijk had gekregen waarop op elke afzonderlijke kaart een rood autootje te zien was. Toen begon het haar op te vallen dat dat rode autootje een constante was op oude ansichtkaarten. Van Finland tot Italië, van Vlissingen tot Almelo: een rood autootje pepte zo'n foto helemaal op, in de ogen van de ansichtkaartenfotograaf. „Het kon ook een ander rood element zijn - een parasol of een bloembak - maar een auto was handig, die kon je overal neerzetten. Hij straalde bovendien welvaart uit, vrijheid en reislust.”

Gaandeweg ontdekte ze dat er in de jaren zestig en zeventig professionele ansichtkaartfotografen waren die door heel Europa trokken om landschappen, hotels en stadsgezichten vast te leggen, sommige zelfs met een speciaal daarvoor aangeschaft rood autootje. Op veel van die kaarten zien we een Ford Taunus, een Kever of een Volvo. Dat was de auto van één van die beroepsansichtkaartenfotografen, geparkeerd aan een meer, voor een standbeeld of gewoon op een parkeerplaats. Want parkeerplaatsen

werden, zo kun je uit die oude ansichten afleiden, in die tijd hoog gewaardeerd. Een foto met een rood autootje op een parkeerplaats was al bij voorbaat geslaagd. Als er dan ook nog iemand in een rood jasje langsliep, was het plaatje perfect. Of zou de fotograaf ook altijd een rood jasje in de kofferbak hebben gehad?

Roadmovie

Hoe gaat dat met verzamelingen? Je begint met één kaart, je vindt er af en toe eentje op een rommelmarkt en als mensen er lucht van krijgen, sturen ze je uit alle windstreken ansichten met rode autootjes en zit je ineens met vierhonderd kaarten die erom schreeuwen gebundeld te worden. En dan zie je ineens dat het geen vierhonderd losse plaatjes zijn, maar dat al die verschillende autootjes eigenlijk één personage zijn in een roadmovie. Sonja van Hamel (vormgever en muzikant) maakte van haar collectie daarom een boek dat eruitziet als een reisverslag van een dapper rood autootje dat besneeuwde bergen en scherpe haarspeldbochten trotseert, het mondaine leven langs de Méditerranée opsnuift, zich een weg baant in het drukke Londense verkeer en via Vlissingen weer veilig terugkeert in Amsterdam.

Al bladerend door het boek met 188 kaarten - Van Hamel moest streng selecteren - begin je mee te leven met het rode autootje dat aan de zwier gaat aan de boulevard in Genua, maar zich ook thuisvoelt op een propvolle camping in Zwitserland.

Terwijl je met het autootje door Europa toert realiseer je je wat hetzelfde is gebleven (lang leve Google Streetview!) en wat er veranderd is. De Hema bestaat nog, maar niet meer met die prachtige dikke letters. Het blauw op verkeersborden is niet meer zo prachtig diepblauw. En Chin. Ind. Restaurant Lei Kong vinden we ook niet meer terug in Den Haag.

Het wordt steeds moeilijker om nog nieuwe oude kaarten te vinden, merkt Van Hamel. Maar moderne ansichtkaarten gaat ze niet verzamelen. „Die zijn lelijk. Veel te gestileerd, er staat geen auto meer op, er gebeurt nooit iets gekks. Ze zijn geheel ontdaan van het verhaal.” Wel heeft Van Hamel nog wat verzamelingen *on the side* waar ze nog een poosje mee door kan. Zoals de verzameling: 'wat is hier eigenlijk het onderwerp?', met composities van fotografen die niet konden kiezen wat ze nou eigenlijk wilden fotograferen. Of de verzameling 'mensen die de andere kant op kijken'.

Vóór die tijd zou het leuk zijn als we alle achterkanten van de rode-autootjesansichten nog ergens zouden kunnen lezen. 'We hebben hier een bankstel en 4 stoelen met een tafel, twee eenpersoons en een tweepersoonsbed. Dus niks en nergens geen gebrek aan!' Intussen reed er in Nijverdal misschien wel een rood autootje voorbij, onderweg naar de horizon.

Groeten van het rode autootje, Sonja van Hamel, uitgeverij De Harmonie, 1750 euro.

Nuovo Lido, Corso Italia, Genova, Italia

Hyde Park Corner, Wellington Arch, and the Hilton Hotel, London

Photo: E. Zwijg, John Hoek, Stefan

'Moderne kaartjes zijn lelijk. Veel te gestileerd'

Hyde Park Corner, Wellington Arch, and the Hilton Hotel, London, England